

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

21. Quid de illorum, qui simul non adhibant materiam & formam, sed prius unam, & postea alteram?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

QVÆSTIO XXI.

Quid de illorum qui simul non adhibent materiam & formam, sed prius unam, & postea alteram?

Quæstionis explicatio.

D (a) Augustinus satis apertè requirit, à tract. 80. in
c. 15. Ioannis. ut materia & forma simul adhibeantur in baptismo: dicit enim: *Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum, detrahe verbum & quid est aqua nisi aqua?* Verbum enim (*detrahe*) significat potentem adhesionem & coniunctionem formæ cum materia, quæ si desinat esse, aqua manebit nudum elementum sine sacramento: Verum quia in baptizandis paruulis peste infectis accidere potest, ut non possit seruari illa unio & coniunctio, sed variis ex causis vel materia formam, vel forma materiam præcedat, quæritur quid dicendum de modo baptizandi illorum, qui indifferenter baptizant, vno modo vel altero?

Responsio.

Improbandus est & hic modus, si voluntarie vsurpetur: Verumtamen si necessitas cogat fieri aliquam disunctionem, non propterea erit baptismus omittendus, quia (vt iam diximus) Doctores requirunt unio-

N   nem

nem materiæ & formæ, non ergo debet pastor sine causa & voluntarie illas separare, sed quantum in se est illas coniungere: Nihilominus si graui aliqua superueniente causa, puta, periculo mortis infantis, ego proferam verba expectans aquam, & aqua non adsit ante finem prolationis formæ, sed statim sequatur & infundatur capiti pueri, erit baptismus: Similiter (a) si aquam cœpi infundere capiti, & interim ab aliquo interpellor, nec possum proferre formam ante finem infusionis, sed statim postea profero, erit quoque baptismus; alioqui si maior vnio & coniunctio requiratur, exponentur maximo periculo ministri & baptizandi, qui fere poterunt dubitare de baptismo vel ministrato vel suscepto, si forsan non fuerit illa materiæ & formæ coniunctio, quæ requisita fuerit: Vir de prudenter Sotus (b) notauit, Apostolos cum vna die circiter tria millia baptizarent, vt habetur in (c) actis Apostolorum, non tam metaphysice attendisse vt materia coexisteret formæ, sed moraliter vtrumque fecisse. Ex quibus merito damnantur illi, de quibus (d) glossa tacitis nominibus facit mentionem, qui ad veritatem baptismi requisierunt, vt mathematicè in ultimo instanti prolationis verborum ipsius formæ

a Emanuel
Za in apho-
ris. baptism.
num. 4.

b in 4. dist. 3.
q. vnic. art. 3.
c c. 2.

d in c. detra-
he 1. q. 1.

formæ finiatur quoq; ablutio seu aspersio; quia hoc fere superat humanam facultatem & esset reuocare in dubium omnium baptismorum veritatem; eo enim modo baptizare rarissime contingit, & nunquam fere contingeret in casu de quo agimus, vbi plerumque non ita attente, sed perturbate & confuse omnia aguntur. (a) Similiter nec illi probandi videntur, qui volunt oportere saltem, vt antequam ablutio aquæ omnino absoluaatur, inchoetur forma, & econuerso, vt antequam absoluaatur forma, inchoetur materiæ applicatio, ita vt in aliqua sui parte concurrant & coexistent, quæcumq; illa sit: nam & in hoc modo frequens error euenire potest, nec verisimile est, Christum hoc exegisse à ministris, præsertim in sacramento tantæ necessitatis.

Dices: Si ablutio aquæ præcedat prolationem formæ: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, forma erit falsa, quia reuera non baptizat, præcessit enim ablutio, ergo nullo casu licebit eo modo baptizare, quia nullo casu licet ministrare fictum & falsum baptismum. Est argumentum à (b) Valentia, quo putat inferri, qd et si prolatio formæ possit præcedere ablu-
 N 2 aquæ

*a Scotus in
4. dist. 6. Ca-
iet. tom. 1.
opusc. 26.*

*b 3. p. disp. 4.
q. 1. punct. 4.
§. obseruan-
dum est.*

aquæ, non posse tamen abluionem aquæ præcedere prolationem formæ, quia videlicet veritas formæ saluari potest quando forma præcedit, non autem quando illa sequitur, v. g. inquit, si quis dicat: Ego bibo tibi, & statim post bibat, etsi phytice prolatio verborum ipsam bibitionem præcedat, tamen moraliter vtrumque considerando sunt simul, & dicitur vera esse propositio, si tamen contra bibitio præcedat, & postea dicat: Ego bibo tibi, propositio erit falsa, etiam moraliter loquendo.

R. Siue vnum siue alterum præcedat & sequatur, modo non fiat magna interruptio, erit verus baptisimus. Et ad simile quod adfert à Valentia dico, sensum formarum sacramentalium non esse colligendum ex sensu, quem vulgus affingit suis locutionibus prophanis, sed ex sensu quem licet colligere vel ex ipsa sacra Scriptura, vel ex sanctis Patribus, vel ex traditione Ecclesiæ, vel ex ipso vsu & praxi Ecclesiastica: patet autem ex actis Apostolorum, & ex vsu aliorum sacramentorum, alium sensum posse colligi.

QVÆ